

บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย

จากการศึกษา อັตลัษณ์สุนทรีภาพงานหัตถกรรมไม้ไผ่บริเวณลุ่มน้ำโขงนั้น พบว่าสามารถพิจารณาได้เป็น 3 องค์ประกอบคือ

1. อັตลัษณ์สุนทรีภาพจากรูปทรง โครงสร้าง ลวดลาย
2. สำหรับอັตลัษณ์สุนทรีภาพจากการเลือกใช้วัสดุ
3. อັตลัษณ์สุนทรีภาพจากการนำไปใช้

ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาโดยใช้รูปภาพของงานหัตถกรรมไม้ไผ่ที่พบในพื้นที่อำเภอเชียงแสนและอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และในพื้นที่แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตามลำดับดังนี้

1) อັตลัษณ์สุนทรีภาพงานหัตถกรรมไม้ไผ่ในพื้นที่อำเภอเชียงแสนจังหวัดเชียงราย

ชื่องานหัตถกรรม : พักมิด หรือปลอกมิด

ลวดลาย : ไฟกาว

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไผ่และหวายในการจักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : สำหรับใส่เมล็ดเพื่อป้องกันไม่ให้มดมีดบาด เนื่องจากเวลานำติดตัวไปทำไร่ ทำสวน กลางป่า หรือการพกพาเป็นอาวุธป้องกันและเป็นของประจำกายในการนำติดตัวไปตามสถานที่ต่างๆ

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนปากลักษณะกลมหรือรี ส่วนตัวจะมีลักษณะแบนความยาวจะเท่ากับใบมีด

ชื่องานหัตถกรรม : ขันกะหยั่ง

ลวดลาย : เฉลว ลายดอกพิกหรือลายตามะกอก

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไผ่ในการจักสานทั้งหมด

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะใช้วางดอกไม้รูปเทียนในพิธีทำบุญ

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : ประกอบด้วยส่วนบนจะเป็นพื้นที่รูปสี่เหลี่ยมสำหรับรองรับเครื่องถวายดอกไม้รูปเทียน และส่วนตัวจะถักตามความเหมาะสมกับการใช้งานในพิธีต่างๆ กัน

ชื่องานหัตถกรรม : คุ่มปลาไหลหรืออีจู้

ลวดลาย : ตาตะแกรง

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไผ่ในการจักสานทั้งหมด

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้เป็นเครื่องมือในการดักจับปลาไหล คุ่มปลาไหลจะประกอบด้วยส่วนปากจะใช้สำหรับเปิด-ปิดในการใส่เหยื่อล่อ และการนำปลาไหลออกจากคุ่ม ตัวคุ่มจะสานด้วยไม้ไผ่ เป็นรูปทรงกรวย เพื่อดักปลาไหลให้อยู่ภายใน ที่ฐานจะเป็นรูปสี่เหลี่ยม ด้านหนึ่งจะมีทางเข้าของปลาไหล เรียกว่า งามแขง เมื่อปลาไหลได้กลิ่นเหยื่อก็จะหาทางเข้าไปกินเหยื่อภายในคุ่ม

รูปทรง : รูปทรงกรวยคล้ายผลน้ำเต้า

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนปากมีลักษณะกลม ลำตัวจะเป็นรูปทรงกรวย ฐานจะเป็นรูปสี่เหลี่ยม

ชื่องานหัตถกรรม : ก่องข้าว

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่ในการจักสานตัวก่องข้าว

ฐานก่องข้าวจะใช้ไม้เนื้อแข็ง กากกะบาทเป็นรูปสี่เหลี่ยม

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้ในการบรรจุและเก็บรักษา

รูปทรง : กระบอก

โครงสร้าง : ก่องข้าวเป็นรูปทรงกระบอก สอยเข้าเป็นรูปทรงกลม มีฝาปิด ส่วนฐานจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส

ชื่องานหัตถกรรม : อีแอ็บหรือแอ็บดักกบ

ลวดลาย : ขัดสองหรือขัดแตะ

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไผ่ในการจักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นเครื่องดักกบ ใช้ดักกบในช่วงฤดูฝนในระหว่างทำนาหรือในช่วงฤดูข้าวกำลังออกรวงระหว่างเดือนตุลาคมถึงธันวาคม โดยจะใช้แอ็บวางลงในร่องน้ำขนาดเล็กโดยนำเศษไม้ใบหญ้าปิดอำพรางไว้ มีเสาปักยึดไว้ไม่ให้เคลื่อนที่ไปมาหรือหลุดไป เมื่อกบบุกเข้ามาไปกินเหยื่อลงทางงาแซงแล้วกบจะติดอยู่ในแอ็บ

รูปทรง : สี่เหลี่ยมปากทรงกลม

โครงสร้าง : ประกอบด้วยปากรูปทรงกลมที่มีงาแซงไว้เป็นทางเข้าของกบ ส่วนตัวจะสานด้วยไม้ไผ่ลายขัดแตะ รูปสี่เหลี่ยมคางหมู ส่วนก้นจะปิดแต่เปิดกว้างออก

ชื่องานหัตถกรรม : ข้องนอนหรือข้องเป็ด

ลวดลาย : ลายขัด หรือลายขัดสาม

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไผ่ในการจักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใส่สัตว์ปีกโดยสานคล้ายกับลักษณะของเป็ด จะมีวัสดุผูกติดที่ตัวข้องเมื่อนำติดตัวไปกลางน้ำจะทำให้ข้องสามารถลอยน้ำได้

รูปทรง : คล้ายเป็ดลอยน้ำ

โครงสร้าง : ส่วนตัวข้องจะเป็นรูปทรงคล้ายเป็ด ส่วนตัวจะยื่นออกมามีปาก โดยมีงาแซงหรือแผ่นไม้ไว้สำหรับปิด-เปิด โครงสร้างจะมีขนาดและรูปทรงแตกต่างกันตามการใช้งาน ส่วนฐานจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ชื่องานหัตถกรรม : อีจู้

ลวดลาย : ลายขัด

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไผ่ในการจักสานเพียงอย่างเดียว

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้เป็นเครื่องมือในการดักจับปลาไหล ตุ่มปลาไหลจะประกอบด้วยส่วนปากจะใช้สำหรับเปิด-ปิดในการใส่เหยื่อล่อและการนำปลาไหลออกจากตุ่ม ตัวตุ่มจะสานด้วยไม้ไผ่ เป็นรูปทรงกรวย เพื่อดักปลาไหลให้อยู่ภายใน ที่ฐานจะเป็นรูปสี่เหลี่ยม ด้านหนึ่งจะมีทางเข้าของปลาไหล เรียกว่า งามแขง เมื่อปลาไหลได้กลิ่นเหยื่อก็จะหาทางเข้าไปกินเหยื่อภายในตุ่ม

รูปทรง : รูปทรงกรวยคล้ายผลน้ำเต้า

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนปากมีลักษณะกลม ลำตัวจะเป็นรูปทรงกรวย ฐานจะเป็นรูปสี่เหลี่ยม

ชื่องานหัตถกรรม : ข้องหรือตะข้อง

ลวดลาย : ลายสามหรือลายขัดแตงตาห่าง

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่จักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เมื่อออกไปจับสัตว์เพื่อเป็นอาหารตามท้องไร่ท้องนา หรือแม่น้ำ ข้องจะมีสะพานสำหรับติดตัวเดินทางไปตามแม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง

รูปทรง : รูปทรงสี่เหลี่ยมปากทรงกลม

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมสำหรับตั้งพื้นและยึด โครงสร้างให้แข็งแรง ส่วนตัวจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมป้องกันลมไว้สำหรับให้สัตว์ เมื่อจับมาได้ ส่วนคอและปากจะมีลักษณะกลมมีฝาไว้ปิด-เปิดเพื่อนำสัตว์เข้า

ชื่องานหัตถกรรม : อีแอ็บหรือแอ็บคักกบ

ลวดลาย : ขัดสองหรือขัดตะ

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไผ่ในการจักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นเครื่องคักกบ ใช้คักกบในช่วงฤดูฝนในระหว่างทำนาหรือในช่วงฤดูข้าวกำลังออกรวงระหว่างเดือนตุลาคมถึงธันวาคม โดยจะใช้แอ็บวางลงในร่องน้ำขนาดเล็กโดยนำเศษไม้ใบหญ้าปิดอำพรางไว้ มีเสาปักยึดไว้ไม่ให้เคลื่อนที่ไปมาหรือหลุดไป เมื่อกบมุดเข้ามาไปกินเหยื่อลงทางนาแซงแล้วกบจะติดอยู่ในแอ็บ

รูปทรง : สี่เหลี่ยมปากทรงกลม

โครงสร้าง : ประกอบด้วยปากรูปทรงกลมที่มีงาแซงไว้เป็นทางเข้าของกบ ส่วนตัวจะสานด้วยไม้ไผ่ลายขัดตะ รูปสี่เหลี่ยมคางหมู ส่วนก้นจะปิดแต่เปิดกว้างออก

ชื่องานหัตถกรรม : กระบุง

ลวดลาย : ลายสาม

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไผ่ในการจักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ข้าว และพืชผักต่างๆ เพื่อขนส่งในการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ โดยการใช้ไม้คานหาบเป็นคู่

รูปทรง : รูปทรงกลม ก้นจะเป็นรูปสี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : กระบุงจะประกอบด้วยส่วนตัวจะสานด้วยไม้ไผ่รูปทรงกลมตรงกลางผายออกเพื่อให้มีพื้นที่บรรจุสิ่งของ ปากจะสานเป็นขอบเพื่อความแข็งแรง ส่วนฐานจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยใช้ไม้ไผ่ขนาดใหญ่มัดยึดเป็นโครงสร้างเพื่อรับน้ำหนัก

ชื่องานหัตถกรรม : โคมไม้ไฟ

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไฟในการจักสานทั้งหมด

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้ประดับตกแต่งอาคารที่อยู่อาศัยหรือร้านอาหารเพื่อส่องสว่างในช่วงกลางคืน

รูปทรง : กรวย สามเหลี่ยม

โครงสร้าง : เป็นรูปทรงกรวยสามเหลี่ยมคล้ายหมวกสานด้วยไม้ไฟเส้นใหญ่ จับขอบรัดกันให้แข็งแรง

ชื่องานหัตถกรรม : กระจับปี่

ลวดลาย : ลายสาม

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไฟในการจักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ข้าว และพืชผักต่างๆ เพื่อขนส่งในการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ โดยการใช้ไม้คานหามเป็นคู่

รูปทรง : รูปทรงกลม ก้นจะเป็นรูปสี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : กระจับปี่จะประกอบด้วยส่วนตัวจะสานด้วยไม้ไฟรูปทรงกลมตรงกลางผายออกเพื่อให้มีพื้นที่บรรจุสิ่งของ ปากจะสานเป็นขอบเพื่อความแข็งแรง ส่วนฐานจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยใช้ไม้ไฟขนาดใหญ่มัดยึดเป็นโครงสร้างเพื่อรับน้ำหนัก

ชื่องานหัตถกรรม : ไซ

ลวดลาย : ลายปลอดหัว

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไผ่ในการจักสานและไม้เนื้ออ่อนเพื่อเพิ่มความคงทนและรูปทรงของผลิตภัณฑ์

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นเครื่องมือดักจับสัตว์น้ำในช่วงน้ำไหล โดยยัดไซด้วยหลักไม้ไผ่ไม่ให้ลอยไปตามน้ำ แล้วใช้ไม้กั้นเศษใบไม้หรือเศษหญ้าไหลเข้ามาตัดหรือเข้าไปในไซ

รูปทรง : กรวยปลายรีเข้าทั้งสองด้าน

โครงสร้าง : รูปทรงกรวยปลายทั้ง 2 ด้าน หัว-ท้ายจะมีลักษณะเรียงเข้า ส่วนกลางจะป่องโค้งกลางตัวไซจะสานด้วยดอกเส้นใหญ่ เพื่อยึดโครงสร้างให้แข็งแรง ลำตัวจะเจาะรูเป็นงาแซงไว้ล่อปลา

ชื่องานหัตถกรรม : ไซหัวหมู

ลวดลาย : ลายขีดตาตะแกรง หรือลายเฉลว

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไผ่ในการจักสานทั้งหมด

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับดักปลาทั้งในแหล่งน้ำนิ่งและน้ำไหล การดักปลาจะวางไซให้หลังไหลพื้นน้ำพอให้มีพื้นที่ว่างเพื่อให้ปลาสามารถไหลขึ้นมาหายใจบนผิวน้ำ

รูปทรง : รูปทรงกรวยกระบอก

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนลำตัว รูปทรงกรวย ส่วนปากจะมีงาแซงติดไว้เพื่อให้ปลาวายเข้าไปติดอยู่ภายในส่วนปลายจะสานด้วยไม้ไผ่ปิดกั้นไว้เป็นรูปโค้งมน

ชื่องานหัตถกรรม : ก่องข้าวหรือแอบข้าว

ลวดลาย : ลายสองหรือลายสามทะเลแยง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่จักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้ในการบรรจุข้าวเหนียวและเก็บรักษาข้าวเหนียวให้อ่อนนุ่ม มีช่องว่างระหว่างตัวกล่องข้าวด้านนอกและด้านในจึงช่วยการระบายความชื้นจากความร้อนได้ทำให้ข้าวเหนียวไม่แฉะ

รูปทรง : กระบอกแบน

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนตัวและส่วนฝาปิด-เปิด แอบข้าวอันจะมีดินเป็นส่วนประกอบด้วย

ชื่องานหัตถกรรม : หีบหวาย

ลวดลาย : ลายสามซัดดอก

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่หรือหวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะใส่เสื้อผ้าและสิ่งของมีค่าของคนในสมัยก่อนเพื่อเก็บรักษาและขนย้าย หีบจะสานด้วยไม้ไผ่หรือหวายเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมสองชั้นหรือให้หีบมีความคงทนแข็งแรง

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : หีบจะประกอบด้วยส่วนตัวจะเป็นส่วนเก็บสิ่งของส่วนบนจะมีฝาปิด-เปิด ด้านล่างตัวหีบมีขาสำหรับตั้งและรับน้ำหนักสิ่งของในหีบ

ชื่องานหัตถกรรม : กะแอมหรือหีบหวาย

ลวดลาย : ลายขัดสามดอก

การเลือกใช้วัสดุ : หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ภาชนะใส่เสื้อผ้าหรือสิ่งของเพื่อเก็บรักษาและป้องกันสัตว์แมลงมาทำลายและขนย้ายได้สะดวก

รูปทรง : สี่เหลี่ยมกลางตัวป่องออก

โครงสร้าง : ประกอบด้วยส่วนตัวลักษณะป่องกลางออกด้านบนมีฝาปิด-เปิด ส่วนฐานมีขารองรับและแผ่นไม้จริงไขว้กากบาทเป็นรูปสี่เหลี่ยม

ชื่องานหัตถกรรม : เตียบ

ลวดลาย : ลายขัดสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะในการสาางข้าวเหนียวทั้งลูกใหม่ เพื่อให้ไอร้อนที่มีอยู่ในข้าวระเหยออกก่อนนำข้าวเหนียวเก็บลงในกระติบหรือแอบข้าว

รูปทรง : รูปทรงกลม

โครงสร้าง : มีลักษณะแบนรูปทรงกลม ปากเตียบจะมีไม้ไผ่ขนาดใหญ่รัดให้แข็งแรง

ชื่องานหัตถกรรม : ก่องข้าว

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่สาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะใส่ข้าวเหนียว

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : ก่องข้าวจะประกอบด้วยส่วนตัวสำหรับบรรจุข้าวเหนียว ส่วนบนมีฝาปิด-เปิดเวลากินอาหาร ส่วนฐานล่างเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสเพื่อรองรับน้ำหนักและสร้างความแข็งแรงให้ก่องข้าว

ชื่องานหัตถกรรม : หีบหวาย

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะสำหรับบรรจุสิ่งของหรือเสื้อผ้าเก็บรักษาของมีค่าทำหน้าที่คล้ายตู้หรือหีบ สามารถขนย้ายสิ่งของ

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนตัวจะสร้างด้วยไม้ไผ่หรือหวายเป็นรูปสี่เหลี่ยม ตรงกลางป่องออก ส่วนบนมีฝาปิด-เปิด ส่วนด้านล่างเป็นขาตั้ง 4 จุดเพื่อยกสูงขึ้นจากพื้นป้องกันสิ่งของภายในเสียหาย

ชื่องานหัตถกรรม : กระบุง

ลวดลาย : ลายสองชั้น

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะบรรจุเมล็ดพืช ข้าวเปลือก ทำหน้าที่เก็บรักษาเมล็ดพันธุ์เพื่อใช้ในการทำไร่-ทำนา

รูปทรง : รูปสี่เหลี่ยมปากกลม

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนตัวของกระบุงไว้สำหรับบรรจุเป็นรูปทรงกระบอก ปากกลม รัศด้วยไม้ไผ่หรือหวายขนาดใหญ่ให้แข็งแรง ส่วนฐานจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ชื่องานหัตถกรรม : กะหยั่งแขวน

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะใช้เก็บสิ่งของ หรืออุปกรณ์ในการทำไร่-ทำนาหรือเครื่องมือเข้าป่าเพื่อหาอาหาร ล่าสัตว์

รูปทรง : กระบอกทรงสูง

โครงสร้าง : มีส่วนตัวสำหรับบรรจุสิ่งของ ส่วนฐานจะเป็นไม้จริง มีเชือกร้อยรัดลำตัวไว้ติดข้างฝา

ชื่องานหัตถกรรม : แอบกระเป๋

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้บรรจุสิ่งของขนาดเล็ก โดยแบ่งเป็นชั้นมีลายรัศมีตามรู

รูปทรง : สี่เหลี่ยมแบน

โครงสร้าง : จะประกอบชั้นไม้บรรจุสิ่งของจำนวนสามชั้นวางซ้อนทับกันส่วนบนมีฝาปิด-เปิด

ชื่องานหัตถกรรม : กระจัง

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับใส่ข้าวเพื่อแยกข้าวเปลือกและข้าวสารออกจากกันหรือใส่ผักที่ใช่ทำเป็นอาหารในห้องครัวหรือใช้ตากพริกหอมกระเทียม รวมทั้งตากพวกเนื้อสัตว์ปลาและอื่นๆ

รูปทรง : รูปทรงกลมแบน

โครงสร้าง : โครงจะประกอบด้วยพื้นที่ทรงกลมแบนในการวางสิ่งของ ยกขอบปากขึ้นเพื่อใช้จับในการใช้งาน

ชื่องานหัตถกรรม : กระบุง

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะบรรจุเมล็ดพันธุ์พืช ลักษณะรูปทรงสี่เหลี่ยม

รูปทรง : รูปทรงกลม

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนลำตัวจะใช้เก็บบรรจุเมล็ดพืช ส่วนบนมีฝาปิด-เปิด ฐานมีไม้จริงขัดกากบาทให้แข็งแรง

ชื่องานหัตถกรรม : ปุงหล้า

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะเก็บสิ่งของเสื้อผ้าและของใช้ส่วนตัว

รูปทรง : กระบอกสูงมีฐานสี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : ประกอบด้วยส่วนตัวรูปทรงกระบอกใช้สำหรับบรรจุสิ่งของมีฝาปิด-เปิด ส่วนฐานจะเป็นรูปสี่เหลี่ยม

ชื่องานหัตถกรรม : แอบ

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่ลงสัก

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้บรรจุสิ่งของมีค่า

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : ประกอบด้วยพื้นที่ใส่ของเป็นชั้นๆ มีฝาปิด-เปิด ลำตัวมีห่วงร้อยเชือก

ชื่องานหัตถกรรม : แอบพก

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้บรรจุสิ่งของ หรือนำติดตัวไปตามสถานที่ต่างๆ ได้

รูปทรง : สี่เหลี่ยม, แบนรี

โครงสร้าง : ประกอบด้วยส่วนตัวสำหรับใส่สิ่งของ ส่วนบนมีฝาปิด-เปิด

ชื่องานหัตถกรรม : ตะกร้า

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับใส่สิ่งของต่างๆ เพื่อหิ้วไปตามสถานที่ต่างๆ

รูปทรง : กระบอกกลม

โครงสร้าง : มีลำตัวของตะกร้าทรงกรมไว้บรรจุสิ่งของในการเดินทาง ส่วนด้านบนจะมีเส้นไม้ไผ่ขนาดใหญ่โค้งรัดตะกร้าให้แข็งแรงและสามารถหิ้วติดตัวไปมาได้สะดวก

ชื่องานหัตถกรรม : กระบุง

ลวดลาย : ลายสองชั้น

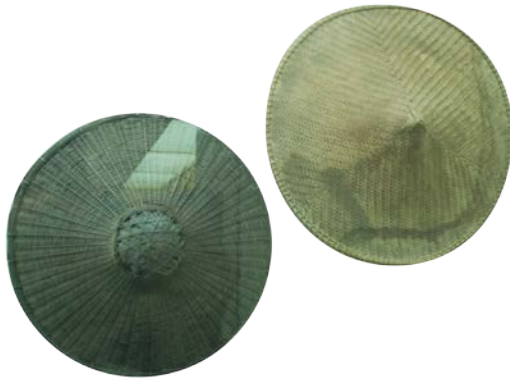
การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะบรรจุเมล็ดพืช ข้าวเปลือก ทำหน้าที่เก็บรักษาเมล็ดพันธุ์เพื่อใช้ในการทำไร่-ทำนา

รูปทรง : รูปสี่เหลี่ยมปากกลม

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนตัวของกระบุงไว้สำหรับบรรจุเป็นรูปทรงกระบอก ปากกลม รัดด้วยไม้ไผ่หรือหวายขนาดใหญ่ให้แข็งแรง ส่วนฐานจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ชื่องานหัตถกรรม : กุบหรือหมวก

วดลาย : ตาเจดีย์ว-ลายสองซัด

ารเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สวมศีรษะกันแดดกันฝนของชาวนา-ชาวไร่ เมื่อเวลาออกไปทำงานนอกบ้าน

ปทรง : กรวยสามเหลี่ยม

ครงสร้าง : ลักษณะทรงกลม ส่วนปีกจะใช้ตอกไผ่เล็กสานเป็นโครงสร้างรูปโค้งปิดศีรษะลายตาเจดว สองชั้นจรดใบลานหรือใบตาล

ชื่องานหัตถกรรม : โป้

วดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับบรรจุข้าวเมล็ดพืช และพืชผักต่างๆ รวมทั้งอาหารแห้งต่างๆ

รูปทรง : กระบอก กรวยเหลี่ยม

โครงสร้าง : ลักษณะกรวยสี่เหลี่ยมทรงสูง ส่วนตรงกลางตัวผายออก ขอบปากจักด้วยไม้ไผ่ขนาดใหญ่เพื่อรัดให้ขอบปากแข็งแรงในการใช้งาน

ชื่องานหัตถกรรม : พาน หรือตะลุ่ม

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่สานลงรัก

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้ลักษณะวาง
สิ่งของหรือใช้วางเครื่องถวายพระในพิธีกรรมทาง
ศาสนา

รูปทรง : กลมแบน 2 ชั้น

โครงสร้าง : ลักษณะโครงสร้างจะประกอบด้วย 2
ชั้น ชั้นล่างจะเป็นส่วนฐานของพาน ส่วนบนจะ
เป็นส่วนที่วางสิ่งของถวายพระหรือสิ่งของมีค่า
อื่นๆ

ชื่องานหัตถกรรม : ชั้นกะหย่ง

ลวดลาย : ลายดอกพิกหรือลายมะกอก

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะใส่เครื่อง
บูชาในพิธีกรรมต่างๆ

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : ส่วนบนเป็นที่สำหรับวางดอกไม้ รูป
เขียนในพิธีกรรมต่างๆ ส่วนตัวเป็นฐานมีความสูง
ประมาณ 30-40 ซม. ความสูงจะแตกต่างกันตาม
ลักษณะการใช้งาน

ชื่องานหัตถกรรม : อีแอบ-เอ็บดักกบหรือกะป๋อง

ลวดลาย : ซัดสองหรือซัดตะ

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไผ่ในการจักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นเครื่องดักกบ ใช้ดักกบในช่วงฤดูฝนในระหว่างทำนาหรือในช่วงฤดูข้าวกำลังออกรวงระหว่างเดือนตุลาคมถึงธันวาคม โดยจะใช้เอ็บวางลงในร่องน้ำขนาดเล็กโดยนำเศษไม้ใบหญ้าปิดอำพรางไว้ มีเสาปักยึดไว้ไม่ให้เคลื่อนที่ไปมาหรือหลุดไป เมื่อกบมุดเข้ามาไปกินเหยื่อลงทางาแซงแล้วกบจะติดอยู่ในเอ็บ

รูปทรง : สี่เหลี่ยมปากทรงกลม

โครงสร้าง : ประกอบด้วยปากรูปทรงกลมที่มีงาแซงไว้เป็นทางเข้าของกบ ส่วนตัวจะสานด้วยไม้ไผ่ลายซัดตะ รูปสี่เหลี่ยมคางหมู ส่วนก้นจะปิดแต่เปิดกว้างออก

ชื่องานหัตถกรรม : สุ่มซี่หรือสุ่มก่อง

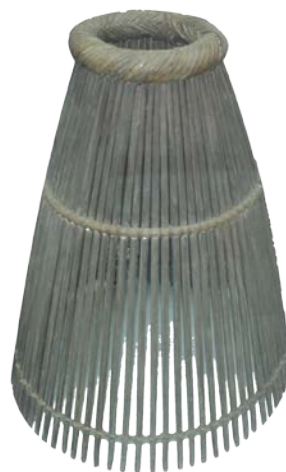
ลวดลาย : ไม่มีมัดลาย

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับจับปลา โดยการครอบปลาลงไปในน้ำไม่ลึกนักไปเรื่อยๆ แล้วใช้มือควานหาปลาไปด้วย

รูปทรง : กรวยมน

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยตัวสุ่มเป็นไม้ไผ่ซี่กลมมัดด้วยหวายยึดเป็นโครงสร้าง ส่วนขอบบนจะมัดด้วยไม้ไผ่ขนาดใหญ่เพื่อให้จับยกเวลาสุ่มหาปลาไปเรื่อยๆ

ชื่องานหัตถกรรม : ลอกดักปลา

ลวดลาย : ลายปิดตาตะแกรง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้ดักปลาในแม่น้ำที่ไหลแรง ขนาดปลาใหญ่

รูปทรง : สีเหลี่ยมกรวยมน

โครงสร้าง : ตัวลอกจะสานด้วยไม้ไผ่ขนาดใหญ่ มักเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมปิดท้ายเป็นรูปทรงกรวย

ชื่องานหัตถกรรม : ข้องหรือตะข้อง

ลวดลาย : ลายสามหรือลายขัดตะตาห่าง

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่จักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เมื่อออกไปจับสัตว์เพื่อเป็นอาหารตามท้องไร่ท้องนา หรือแม่น้ำ ข้องจะมีสะพานสำหรับติดตัวเดินทางไปตามแม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง

รูปทรง : รูปทรงสี่เหลี่ยมปากทรงกลม

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมสำหรับตั้งพื้นและยึดโครงสร้างให้แข็งแรง ส่วนตัวจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมป้องกันลมไว้สำหรับให้สัตว์ เมื่อจับมาได้ ส่วนคอและปากจะมีลักษณะกลมมีฝาไว้ปิด-เปิดเพื่อนำสัตว์เข้า

ชื่องานหัตถกรรม : ไชหัวหมู

ลวดลาย : ลายขัดตาตะแกรง หรือลายเฉลว

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไผ่ในการจัดสานทั้งหมด

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับดักปลาทั้งในแหล่งน้ำนิ่งและน้ำไหล การดักปลาจะวางไชให้หลัง โผล่พื้นน้ำพอให้มีพื้นที่ว่างเพื่อให้ปลาสามารถโผล่ขึ้นมาหายใจบนผิวน้ำ

รูปทรง : รูปทรงกรวยกระบอก

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนลำตัว รูปทรงกรวย ส่วนปากจะมีงาแซงติดไว้เพื่อให้ปลาว่ายเข้าไปติดอยู่ภายในส่วนปลายจะสานด้วยไม้ไผ่ปิดกั้นไว้เป็นรูปโค้งมน

ชื่องานหัตถกรรม : สวิง

ลวดลาย : ตาตะแกรง

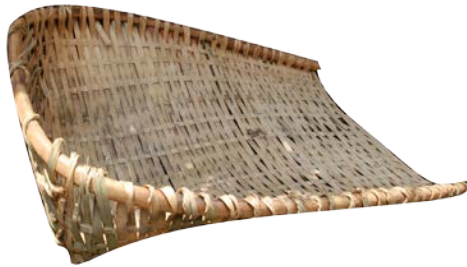
การเลือกใช้วัสดุ : เชือก-ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้ในการช้อนหากุ้งปลาและสัตว์น้ำขนาดเล็กที่อาศัยอยู่ในแม่น้ำ ลำคลอง

รูปทรง : กรวย กลม

โครงสร้าง : ประกอบด้วยตัวสวิงจะถักด้วยเส้นด้าย เป็นรูปทรงกรวย ตัดกับไม้หรือหวายจริงสำหรับช้อนหาปลาและสัตว์น้ำชนิดเล็กและชนิดกลาง

ชื่องานหัตถกรรม : ปุ้งกี

ลวดลาย : ขัดสานเป็นตาทึบ

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะสำหรับตักและขนดินหรือเศษวัสดุต่างๆ

รูปทรง : รูปทรง รูปตัว U) คล้ายเปลือกหอย

โครงสร้าง : ใช้ตอกขัดสานเป็นตาทึบทั้งไปจากก้นถึงปากแล้วใช้ตอกเก็บเพิ่มความแข็งแรง

ชื่องานหัตถกรรม : ข้องหรือตะข้อง

ลวดลาย : ลายสามหรือลายขัดตะตาห่าง

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่จักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เมื่อออกไปจับสัตว์เพื่อเป็นอาหารตามท้องไร่ท้องนา หรือแม่น้ำ ข้องจะมีสะพานสำหรับติดตัวเดินทางไปตามแม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง

รูปทรง : รูปทรงสี่เหลี่ยมปากทรงกลม

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมสำหรับตั้งพื้นและยึดโครงสร้างให้แข็งแรง ส่วนตัวจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมป่องกลมไว้สำหรับให้สัตว์ เมื่อจับมาได้ ส่วนคอและปากจะมีลักษณะกลมมีฝาไว้ปิด-เปิดเพื่อนำสัตว์เข้า

ชื่องานหัตถกรรม : หีบหวาย

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะสำหรับบรรจุสิ่งของหรือเสื้อผ้าเก็บรักษาของมีค่าทำหน้าที่คล้ายตู้หรือหีบ สามารถขนย้ายสิ่งของ

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนตัวจะสร้างด้วยไม้ไผ่หรือหวายเป็นรูปสี่เหลี่ยม ตรงกลางป่องออก ส่วนบนมีฝาปิด-เปิด ส่วนด้านล่างเป็นขาตั้ง 4 จุดเพื่อยกสูงขึ้นจากพื้นป้องกันสิ่งของภายในเสียหาย

ชื่องานหัตถกรรม : เข่ง

ลวดลาย : ลายขัด-ลายตาฉลว

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะจักรสานสำหรับใส่พืชผัก

รูปทรง : สี่เหลี่ยมปากผายออก

โครงสร้าง : ลักษณะก้นสี่เหลี่ยมสายด้ายลายขัดตาห่างทั้งใบสูงประมาณ 40 ซม. ขอบปากขัดตาทำให้แข็งแรง

ชื่องานหัตถกรรม : หีบหวาย

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะสำหรับบรรจุสิ่งของหรือเสื้อผ้าเก็บรักษาของมีค่าทำหน้าที่คล้ายตู้หรือหีบ สามารถขนย้ายสิ่งของ

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนตัวจะสร้างด้วยไม้ไผ่หรือหวายเป็นรูปสี่เหลี่ยม ตรงกลางป่องออก ส่วนบนมีฝาปิด-เปิด ส่วนด้านล่างเป็นขาตั้ง 4 จุดเพื่อยกสูงขึ้นจากพื้นป้องกันสิ่งของภายในเสียหาย

ชื่องานหัตถกรรม : หีบหวาย

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะสำหรับบรรจุสิ่งของหรือเสื้อผ้าเก็บรักษาของมีค่าทำหน้าที่คล้ายตู้หรือหีบ สามารถขนย้ายสิ่งของ

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนตัวจะสร้างด้วยไม้ไผ่หรือหวายเป็นรูปสี่เหลี่ยม ตรงกลางป่องออก ส่วนบนมีฝาปิด-เปิด ส่วนด้านล่างเป็นขาตั้ง 4 จุดเพื่อยกสูงขึ้นจากพื้นป้องกันสิ่งของภายในเสียหาย

ชื่องานหัตถกรรม : ตะกร้าหรือบุงดิบ

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะสำหรับใส่สิ่งของ พืชผักเพื่อขนส่งไปยังที่ต่างๆ โดยการใช้ไม้คานหาบ

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : ลักษณะก้นสี่เหลี่ยม จักสานขึ้นเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม สูงประมาณ 20 ซม. ขอบปากเก็บรัดเข้าให้แข็งแรงมีหู 2 ข้าง สำหรับไว้สอดไม้คานเมื่อเวลาขนย้ายสิ่งของ

ชื่องานหัตถกรรม : กระบุง หรือ เบียดเบอะ

ลวดลาย : ลายสองขัดดอก

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะใส่สิ่งของใส่เมล็ดพืชหรือใส่ผักต่างๆ

รูปทรง : สี่เหลี่ยมปากกลม

โครงสร้าง : ประกอบฐานรูปสี่เหลี่ยมทั้งตัวสานออกเป็นรูปทรงกลมปากบานออก เก็บรอบปากให้แข็งแรง

ชื่องานหัตถกรรม : เก้าอี้นั่ง

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับนั่งในการทำงานตามสถานที่ต่างๆ ภายในบ้าน

รูปทรง : กระจบอก

โครงสร้าง : ส่วนบนจะสานด้วยหวายเป็นแผ่นสำหรับรองรับการนั่ง ส่วนตัวจะเป็นขาเก้าอี้ ทำด้วยไม้ไผ่ขนาดใหญ่จัดเป็นซีกตามจังหวะครบรอบแล้วยึดขาด้วยหวายเส้นใหญ่ให้แข็งแรง

ชื่องานหัตถกรรม : หีบหวาย

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะสำหรับบรรจุสิ่งของหรือเสื้อผ้าเก็บรักษาของมีค่าทำหน้าที่คล้ายตู้หรือหีบ สามารถขนย้ายสิ่งของ

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยส่วนตัวจะสร้างด้วยไม้ไผ่หรือหวายเป็นรูปสี่เหลี่ยม ตรงกลางป่องออก ส่วนบนมีฝาปิด-เปิด ส่วนด้านล่างเป็นขาตั้ง 4 จุดเพื่อยกสูงขึ้นจากพื้นป้องกันสิ่งของภายในเสียหาย

ชื่องานหัตถกรรม : ชันโตก

ลวดลาย :

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : สำหรับวางสิ่งของและอาหารในครอบครัว

รูปทรง : กระบอก

โครงสร้าง : ประกอบด้วยส่วนบนจะสานด้วยไม้ไผ่ สำหรับวางสิ่งของหรือวางสำหรับอาหารคาว-หวาน ส่วนล่างจะเป็นตัวทำด้วยเส้นหวายขดเพื่อรับน้ำหนัก แล้วยึดด้วยหวายค้ำล่างให้แข็งแรง

ชื่องานหัตถกรรม : กระจกกินน้ำ

ลวดลาย : ขิด

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้ไม้ไผ่สานรัด เต้าใส่น้ำดื่มให้สามารถนำพกติดตัวไปในที่ต่างๆ ในการออกไปทำนาทำไร่

รูปทรง : น้ำเต้า

โครงสร้าง : เป็นลายขัดสานรัดกับลูกน้ำเต้ามีฐานสำหรับตั้งได้

ชื่องานหัตถกรรม : งอบ

ลวดลาย :

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-ใบลาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นเครื่องจักสานสำหรับสวมศีรษะกันแดดและกันฝน

รูปทรง : ทรงกลม

โครงสร้าง : จักสานด้วยไม้ไผ่เส้นเล็กขึ้นเป็นโครงสร้างรูปทรงกลมแล้วใช้ใบลานหรือใบตาลปิดโครงสร้างแล้วเก็บขอบให้เรียบร้อยเพื่อสวมศีรษะ

ชื่องานหัตถกรรม : สุ่มไก่

ลวดลาย : ลายขัดตาห่าง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นอุปกรณ์กักขังไก่หรือลูกเจี๊ยบหรือใช้ในขณะนำไก่ชนไปตีเพื่อกักขังไก่ให้อยู่ในบริเวณที่กำหนด

รูปทรง : ครึ่งวงกลม

โครงสร้าง : ประกอบด้วยหัวสุ่มจะมีรูวงกลมสำหรับจับยกเคลื่อนย้าย ตัวสุ่มจะสานเป็นรูปทรงกลมด้วยลายขัดตาห่างเพื่อกักขังไก่ ส่วนตีนสุ่มจะมีลักษณะทึบเพื่อไม่ให้ลูกเจี๊ยบออกจากกงสุ่ม สุ่มไก่จะมีลักษณะที่ห่างของลายสานแตกต่างกันขึ้นอยู่กับนำไปใช้ประโยชน์

ชื่องานหัตถกรรม : ก่องข้าว

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่ในการจักสานตัวก่องข้าว
ฐานก่องข้าวจะใช้ไม้เนื้อแข็ง กากกะบาทเป็นรูป
สี่เหลี่ยม

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้ในการบรรจุและ
เก็บรักษา

รูปทรง : กระจบอก

โครงสร้าง : ก่องข้าวเป็นรูปทรงกระจบอก สอย
เข้าเป็นรูปทรงกลม มีฝาปิด ส่วนฐานจะเป็นรูป
สี่เหลี่ยมจัตุรัส

2) อัตลักษณ์สุนทรียภาพงานหัตถกรรมไม้ไผ่ในพื้นที่แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ชื่องานหัตถกรรม : กุบหรือหมวก

ลวดลาย : ตาเกลียว-ลายสองซัด

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สวมศีรษะกัน
แดดกันฝนของชาวนา-ชาวไร่ เมื่อเวลาออกไป
ทำงานนอกบ้าน

รูปทรง : กรวยสามเหลี่ยม

โครงสร้าง : ลักษณะทรงกลม ส่วนปีกจะใช้ดอก
เส้นเล็กสานเป็นโครงสร้างรูปโค้งปิดศีรษะลายตา
เกลว สองชั้นกรุดไบลานหรือไบตาด

ชื่องานหัตถกรรม : ฝาเหื่อน

ลวดลาย : ลายอำ-ลายขัด

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : การสานจะสานเป็นแผ่นแบนๆ เพื่อนำไปประกอบเป็นฝาตามขนาดที่ต้องการตามความเหมาะสม

รูปทรง : แผ่นแบนราบ รูปสี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : ใช้ประกอบบ้านเหื่อนตามโครงสร้างรูปทรงที่ต้องการ

ชื่องานหัตถกรรม : เก้าอี้นั่ง

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับนั่งในการทำงานตามสถานที่ต่างๆ ภายในบ้าน

รูปทรง : กระบอก

โครงสร้าง : ส่วนบนจะสานด้วยหวายเป็นแผ่นสำหรับรองรับการนั่ง ส่วนตัวจะเป็นขาเก้าอี้ ทำด้วยไม้ไผ่ขนาดใหญ่จัดเป็นซี่กตามจังหวะครบรอบแล้วยึดขาด้วยหวายเส้นใหญ่ให้แข็งแรง

ชื่องานหัตถกรรม : กวักฝ้าย

ลวดลาย : ลายขัดตาห่าง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับกรอผ้าให้เส้นด้ายเสมอกันก่อนนำไปย้อมสีและทอผ้า

รูปทรง : กระบอก

โครงสร้าง : ประกอบด้วยตัวกวักรูปทรงกระบอกกลมสำหรับกรอผ้า ส่วนปากสวมเข้าเล็กน้อยเพื่อยึดแกนหมุนเมื่อเวลากรอผ้า

ชื่องานหัตถกรรม : โคม

ลวดลาย : ลายไพโรสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้ประดับตกแต่งบ้านเรือนหรือใช้เป็นโคมไฟ

รูปทรง : รูปทรงกลมปากบานก้นปิด

โครงสร้าง : ประกอบด้วยส่วนตัวโคมรูปทรงกลมปลายท้ายปิด ส่วนปากบานออก

ชื่องานหัตถกรรม : สาด

ลวดลาย : ลายขัดสอง

การเลือกใช้วัสดุ : กก หรือต้นตองขาว

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับปูรองนั่งหรือนอน

รูปทรง : เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมแบน

โครงสร้าง : รูปทรงสี่เหลี่ยมแบบใช้ปูลาด

ชื่องานหัตถกรรม : ส้อหล้อหรือกรวยไม้ไผ่

ลวดลาย : ลายขัด

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่สาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับตั้งหม้อน้ำดื่ม สายด้วยไม้ไผ่ โปรงข้างตัว

รูปทรง : รูปทรงกรวยปากผายออก

โครงสร้าง : เป็นไม้ไผ่ผ่าซีกสักด้วยเส้นไม้ไผ่ยึดให้แข็งแรง ด้านบนกลมเป็นปากวางหม้อน้ำ

ชื่องานหัตถกรรม : หีบคัมภีร์

ลวดลาย : ลายขัดสาม

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่สานทั้งใบ

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ภาชนะบรรจุสิ่งของสำคัญหรือสิ่งของที่มีคุณค่าภายในบ้าน ข้างหน้าเหมือนหีบหรือตู้เก็บเงินผ้าแพรเครื่องนุ่งหรือเก็บคัมภีร์กะล่อมหรือหีบคัมภีร์สำหรับสวดในพิธีกรรมของชนเผ่า

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : ประกอบด้วยตัวหีบจักสานด้วยไม้ไผ่เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม สองชั้น ส่วนบนมีขอบให้ฝาปิด-เปิดได้

ชื่องานหัตถกรรม : กะพา

ลวดลาย : ลายสามขีดดอก

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่-หวาย

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะใส่สิ่งของมีค่า หรือเสื้อผ้าที่สำคัญ เช่น ชุดทำบุญหรือผลงานทอผ้าที่มีคุณค่าหรือมรดกจากพ่อแม่ มอบให้ในวันออกเรือนหรือมีครอบครัวของตนเอง

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : มีลำตัวรูปทรงสี่เหลี่ยมไว้บรรจุสิ่งของมีฝาปิด-เปิด ส่วนบนมีไม้จักเป็นแผ่นรองรับน้ำหนัก

ชื่องานหัตถกรรม : กระจับปุ่น

ลวดลาย : ลายขาดตาห่าง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้ใส่และกักขังนก

รูปทรง : กลมฐานสี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : ประกอบด้วย ลำตัวกระจับปุ่น สานด้วย ไม้ไผ่ตาห่างๆ บานออกตรงกลาง ปากกลมมีเชือก รัศเป็นตาข่ายไม้ให้นกออก ส่วนฐานจะเป็นที่อยู่ ของนก ใช้ไม้ไผ่สานทึบเป็นพื้นให้นกอยู่อาศัย ภายในกระจับปุ่น

ชื่องานหัตถกรรม : ชลอม

ลวดลาย : ลายตาเฉลวหรือสานขัดให้ห่าง

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้เป็นภาชนะใส่ ไก่-เป็ด หรือหมู

รูปทรง : รูปทรงยาวรี

โครงสร้าง : ประกอบด้วยตัวชลอมจักสานเป็น รูปวงรีตาเฉลว สันปากจะสอดตอกเพื่อเก็บให้ เรียบร้อยและแข็งแรง

ชื่องานหัตถกรรม : ตะลุ่มขังไก่

ลวดลาย : ตาฉลวหรือสานขัดตาห่าง

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับกักขังไก่-เป็ด

รูปทรง : รูปทรงกลม

โครงสร้าง : ประกอบด้วยตัวตะลุ่มสานด้วยไม้ไผ่ตาห่างๆ รูปทรงกลมส่วนบนมีปากสำหรับปิด-เปิด ในการขังสัตว์เข้าออก มีเชือกรัดปิดไม่ให้สัตว์หนีออก

ชื่องานหัตถกรรม : ข้องหรือตะข้อง

ลวดลาย : ลายสามหรือลายขัดตะตาห่าง

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่จักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เมื่อออกไปจับสัตว์เพื่อเป็นอาหารตามท้องไร่ท้องนา หรือแม่น้ำ ข้องจะมีสะพานสำหรับติดตัวเดินทางไปตามแม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง

รูปทรง : รูปทรงสี่เหลี่ยมปากทรงกลม

โครงสร้าง : จะประกอบด้วยฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมสำหรับตั้งพื้นและยึดโครงสร้างให้แข็งแรง ส่วนตัวจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมป้องกันลมไว้สำหรับให้สัตว์ เมื่อจับมาได้ ส่วนคอและปากจะมีลักษณะกลมมีฝาไว้ปิด-เปิดเพื่อนำสัตว์เข้า

ชื่องานหัตถกรรม : ไชป่าหลอด

ลวดลาย : ลายไพโรสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่ตอกกลม

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นเครื่องมือจับสัตว์น้ำ คักปลา

รูปทรง : กระบอกหัวและท้ายเรียว

โครงสร้าง : รูปทรงกระบอกสานด้วยตอกยึดเป็นโครงสร้างคล้ายรูปรีกบี้ หัวและท้ายรีเข้า ตรงกลางป่องออกมีงาแซง ตัดไว้สำหรับล่อปลา

ชื่องานหัตถกรรม : กระทอหรือก้วยไก่อ

ลวดลาย : ลายตาแมว

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะใส่ไก่ เป็ดหรือหมู เพื่อนำขนส่งไปตลาดโดยใช้คานหาบ ยกใส่ด้านหลังรถจักรยานยนต์

รูปทรง : รูปทรงยาวรี

โครงสร้าง : ประกอบด้วยส่วนตัวสำหรับบรรจุสัตว์สานด้วยลายตาแมวลดลวดทั้งใบ รูปทรงยาวรีปากด้านบนใช้ไม้ไผ่รัดขอบให้แข็งแรงและรับน้ำหนักเวลาขนย้าย

ชื่องานหัตถกรรม : สุ่มไก่อ

ลวดลาย : ลายขัดตาห่าง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นอุปกรณ์กักขังไก่อหรือลูกเจี๊ยบหรือใช้ในขณะนำไก่อขึ้นไปตีเพื่อกักขังไก่อให้อยู่ในบริเวณที่กำหนด

รูปทรง : ครึ่งวงกลม

โครงสร้าง : ประกอบด้วยหัวสุมจะมีรูวงกลมสำหรับจับยกเคลื่อนย้าย หัวสุมจะสานเป็นรูปทรงกลมด้วยลายขัดตาห่างเพื่อกักขังไก่อ ส่วนตีนสุมจะมีลักษณะทึบเพื่อไม่ให้ลูกเจี๊ยบออกจากกงสุม สุมไก่อจะมีลักษณะถี่ห่างของลายสานแตกต่างกันขึ้นอยู่กับนำไปใช้ประโยชน์

ชื่องานหัตถกรรม : ฮางไก่อ หรือรังไก่อ

ลวดลาย : ลายขัด

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไผ่ในการจักรสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นกรงสำหรับขังไก่อที่เลี้ยงไว้ตามบ้าน หรือขังข้าว ข้างในจะเป็นที่นอนและเลี้ยงลูกไก่อ

รูปทรง : สามเหลี่ยม

โครงสร้าง : ประกอบด้วยตัวกรงสานด้วยโครงสร้างลายขัดรูปสามเหลี่ยม ปากทั้งสองด้านจะมีไม้ไผ่หนารัดปากไว้ให้แข็งแรง มีฝาปิด-เปิด

ชื่องานหัตถกรรม : ม่าว

ลวดลาย : ลายขัดตะแยง

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่จ้กรสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับนึ่งข้าวเหนียวและใช้อุ่นอาหาร โดยการนำหวดไปวางบนหม้อนึ่งที่มีน้ำเดือดแล้วปิดฝาหม้อไอน้ำจะระเหยขึ้นมาทำให้ข้าวเหนียวหรืออาหารสุก

รูปทรง : กระบอก

โครงสร้าง : เป็นรูปทรงกระบอกส่วนบนปากจะบานได้ลงไปส่วนท้ายจะเป็นทรงกลมเวลาตั้งหม้อไอน้ำทะลุผ่านขึ้นข้างบน หัวจะมีฝาปิดเพื่อไม่ให้ไอน้ำออกจะทำให้ข้าวเหนียวสุก

ชื่องานหัตถกรรม : หวด

ลวดลาย : ลายขัดสองตะแยง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่สานตลอดทั้งใบ

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะใส่ข้าวเหนียวสำหรับนำไปนึ่งโดยวางหวดอยู่บนหม้อเวลาน้ำเดือดไอน้ำก็จะระเหยขึ้นมาจะทำให้ข้าวเหนียวสุก

รูปทรง : กระบอกสามเหลี่ยม

โครงสร้าง : ตัวหวดสานด้วยไม้ไผ่ที่รูปทรงสามเหลี่ยมปากบานออกส่วนท้ายจะสานปิดที่ใบ

ชื่องานหัตถกรรม : กระจิบข้าวเหนียว

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่สาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะใส่ข้าวเหนียวนึ่ง

รูปทรง : กระบอก

โครงสร้าง : ประกอบด้วยตัวกระจิบ สำหรับบรรจุข้าวเหนียว มีฝาปิด-เปิด ทำเป็น 2 ชั้น เพื่อเก็บรักษาอาหาร มีฐานทำเป็นตีนรองรับให้แข็งแรง

ชื่องานหัตถกรรม : เครื่องราง

ลวดลาย :

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นเครื่องรางสำหรับแขวนตามบ้านและรถยนต์

รูปทรง : ทรงกลม และกระบอกตามลักษณะของเครื่องราง

ชื่องานหัตถกรรม : กระบุงหาบ

ลวดลาย : ลายขัดหรือลายมะกอก

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่สาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะใส่พืชผักและสิ่งของต่างๆ ได้ เพื่อใช้หาบไปตลาดหรือเดินทางไปตามสถานที่ต่างๆ โดยใช้ไม้คานหาบทั้งสองข้าง

รูปทรง : รูปทรงกลม

โครงสร้าง : ตัวกระบุงสานคล้ายไม้ไผ่เป็นรูปครึ่งวงกลม ก้นจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมปากกรัดคล้ายไม้ไผ่เพื่อความแข็งแรง มีสายสำหรับไม้คานหาบ

ชื่องานหัตถกรรม : ตะกร้าหรือบุงตีบ

ลวดลาย : ลายสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะสำหรับใส่สิ่งของ พืชผักเพื่อขนส่งไปยังที่ต่างๆ โดยการ
ใช้ไม้คานหาบ

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : ลักษณะก้นสี่เหลี่ยม จักสานขึ้นเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม สูงประมาณ 20 ซม. ขอบปากเก็บรัดเข้าให้แข็งแรงมีหู 2 ข้าง สำหรับไว้สอดไม้คานเมื่อเวลาขนย้ายสิ่งของ

ชื่องานหัตถกรรม : กระบาย

ลวดลาย : ขัดตาทึบ

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่จักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้บรรจุผลผลิตทางการเกษตร เช่น หอม กระเทียม หรือใส่สิ่งของเพื่อขนย้ายจากแหล่งผลิตไปยังแหล่งจำหน่าย

รูปทรง : รูปทรงกรวย ปากผาย

โครงสร้าง : ลักษณะตัวแข่งจะเป็นรูปทรงกระบอกมีปากผายขึ้น ก้นจะแคบเข้า

ชื่องานหัตถกรรม : แข่ง

ลวดลาย : ขัดตาทึบ

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่จักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้บรรจุผลผลิตทางการเกษตร เช่น หอม กระเทียม หรือใส่สิ่งของเพื่อขนย้ายจากแหล่งผลิตไปยังแหล่งจำหน่าย

รูปทรง : รูปทรงกรวย ปากผาย

โครงสร้าง : ลักษณะตัวแข่งจะเป็นรูปทรงกระบอกมีปากผายขึ้น ก้นจะแคบเข้า

ชื่องานหัตถกรรม : วิ หรือพัด

ลวดลาย : ลายสองหรือลายสาม

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้ไม้ไผ่จักสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้พัดข้าวลิบให้แยกออกจากข้าวเมล็ดที่สมบูรณ์ หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวมาแล้ว

รูปทรง : รูปทรงกลมมีด้ามจับ

โครงสร้าง : ประกอบด้วยส่วนใบ รูปทรงกลมสานคล้ายไม้ไผ่แบนเก็บขอบ มีด้ามจับ

ชื่องานหัตถกรรม : กะพง

ลวดลาย : ลายขัดสองที่บ

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับตัดข้าวเปลือกในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว มีลักษณะปากกว้าง สอกลึกเข้ามีขอบสำหรับจับไว้ตัดข้าว

รูปทรง : รูปทรงสามเหลี่ยมโค้ง

โครงสร้าง : ประกอบด้วยลำตัวที่สานด้วยไม้ไผ่แบน โค้งเป็นรูปสามเหลี่ยมปิดกั้นเพื่อตัดข้าวเปลือก ด้านข้างมีไม้ไผ่รัดขอบให้แข็งแรงและใช้จับยกขึ้นเวลาแบก

ชื่องานหัตถกรรม : กะทง

ลวดลาย : ลายตาเฉลวห่าง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ใช้สำหรับบรรจุพืชผักทางการเกษตรเพื่อขนย้ายจากรั้วนาหรือนำไปจำหน่ายในท้องตลาด

รูปทรง : กระบอกทรงสูง

โครงสร้าง : ประกอบด้วยลำตัวรูปทรงกรวยสูงลายโปร่ง ขอบปากรัดด้วยไม้ไผ่ให้แข็งแรง กันเป็นรูปสี่เหลี่ยมรับน้ำหนัก

ชื่องานหัตถกรรม : กะพา

ลวดลาย : ลายขัดสอง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : ภาชนะใส่ผลผลิตทางการเกษตรพืชผักต่างๆ เมื่อเวลาออกไปทำงานในไร่ เดินทางเข้าป่าหาฟัน ไม้สมุนไพร หรือใช้ใส่เครื่องมือในการดักสัตว์อุปกรณ์ในครัวเรือนโดยมีสายสพาย มัดกับตัวด้านหลัง

รูปทรง : กระบอกปากกลม

โครงสร้าง : ประกอบด้วยตัวรูปทรงกระบอกสำหรับใส่หรือบรรจุสิ่งของ ปากกลมกันรูปสี่เหลี่ยม

ชื่องานหัตถกรรม : เฉลว

ลวดลาย : สานตาห่าง

การเลือกใช้วัสดุ : ไม้ไผ่

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นเครื่องจักรสานที่ใช้เกี่ยวกับความเชื่อ เพื่อป้องกันสิ่งชั่วร้าย และทำให้การดำเนินชีวิตการทำงานมีแต่ความสุขสมบูรณ์และชีวิตปลอดภัยจากสิ่งชั่วร้าย

รูปทรง : เป็นลายจกตอกตาฉลวแบน

โครงสร้าง : เป็นลักษณะจักรสานไม้ไผ่ตาฉลวห่างแบนติดไว้ตามหน้าบ้านเพื่อป้องกันสิ่งชั่วร้าย

ชื่องานหัตถกรรม : กะโตก

ลวดลาย : ลายขัดสองฐานลายฉลว

การเลือกใช้วัสดุ : ใช้วัสดุไม้ไผ่จักรสาน

ประโยชน์และการนำไปใช้ : เป็นภาชนะสำหรับห้องครัวมีไว้ใส่ข้าวเหนียวหรือวางสำหรับอาหารหรือวางสิ่งของในพิธีกรรมต่างๆ

รูปทรง : สี่เหลี่ยม

โครงสร้าง : เป็นรูปสี่เหลี่ยมแบน ยกขอบสูง ใช้สำหรับวางสิ่งของมีขา ลายโปร่งยกสูงจากพื้น

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า อัตลักษณ์ของสุนทรียภาพ ทางด้านรูปทรง โครงสร้าง และลวดลาย การเลือกใช้วัสดุ และการนำไปใช้ของงานหัตถกรรมไม้ไผ่ในพื้นที่อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และในพื้นที่แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีอัตลักษณ์ของสุนทรียภาพที่คล้ายคลึงกัน โดยรูปทรงและโครงสร้างของงานหัตถกรรมไม้ไผ่ ส่วนใหญ่ก็จะประกอบด้วย รูปทรงสี่เหลี่ยม ทรงกรวย ทรงกระบอก ทรงกลม ทรงสามเหลี่ยม ครึ่งวงกลม ซึ่งรูปทรงเหล่านี้จะสอดคล้องกับลักษณะการใช้ประโยชน์ อีกทั้งการ

วัสดุรวมไปถึงลวดลายต่างๆ ที่ใช้จักสานก็จะสอดคล้องกับการนำไปใช้ประโยชน์ เช่นกัน โดยวัสดุของงานหัตถกรรมไม้ไผ่ในพื้นที่อำเภอเชียงแสนและอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และในพื้นที่แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นั้นนอกจากจะมีการใช้วัสดุไม้ไผ่เป็นหลักในการจักสานแล้วยังมีการผสมผสานวัสดุอื่นๆ เพื่อเพิ่มความคงทนหรือสวยงามให้แก่งานหัตถกรรมไม้ไผ่เหล่านั้นด้วย